

Beste bewindslieden,

Naast mijn algemene reactie wilde ik graag nog een reactie insturen en een element uit het voorstel ter harmonisering voor de Wajong specifiek bespreken. Ook naar aanleiding van mijn eigen situatie.

Hoe de wajong éénduidig en 'éenvoudig' ingericht zou moeten worden is voor mij zo duidelijk en éénvoudig als wat. Voor iedereen is al bepaald in hoeverre een aangeboren of op jonge leeftijd ontstane handicap, ziekte of beperking invloed heeft op de mogelijkheden tot werken. Dit druk je uit in uren! Daarbij een bijbehorende arbeidsongeschiktheidsklasse. Dan maak je heel duidelijk onderscheid tussen het deel wat Wajongers beperkt zijn, dus hun arbeidshandicap en het deel dat ze nog werken of kunnen werken. Voor het deel dat iemand niet kan werken wordt dan een fatsoenlijke uitkering bepaald. Kan iemand volledig niet werken dan hoort daar een bepaalde uitkering bij. Kan iemand gedeeltelijk niet werken en werkt die niet dan hoort daar een bepaalde uitkering bij. Kan iemand gedeeltelijk werken en doet die dat ook, dan hoort daar een uitkering bij op basis van het deel en de urenklasse dat iemand niet kan werken. Voor het deel dat iemand dan wel werkt of kan werken is hij net als iedere Nederlander vrij om hier wat van te maken en zijn er geen aanvullende beperkingen nodig. Dat betekent dus welk werk hij maar wil en kan, en welk salaris of loonsverhoging hij in die beperkte uren daarmee kan bereiken. Kortom compleet een loskoppeling van het arbeidsongeschiktheidsdeel wat iemand door onfortuin is overkomen en het nog overblijvende en resterende arbeidsvermogen. Met mensen die op latere leeftijd dit overkomt, nadat ze al werken, gebeurt dit in wezen exact zo alleen is hun uitkeringsdeel dan vaak gebaseerd op hun loon wat ze niet meer volledig kunnen behalen omdat ze maar deels meer kunnen werken. Wajongers kunnen dit nooit meer krijgen en zitten vast voor hun uitkeringsdeel aan een percentage van het minimum. In die zin komen ze er al heel karig vanaf.

Ik kan uit het huidige wetsvoorstel niks anders opmaken dat puur en haast enkel is gekeken naar kostenmotieven. Hoe kan de groep 'lastige' Wajongers zo weinig mogelijk kosten, of kunnen ze zelfs geld opleveren. Er is nauwelijks tot niet gekeken naar de belangen van Wajongers en ook niet hoe zo een harmonisering goed en rechtvaardig doorgevoerd moet worden. Een element wat ik eruit wil pakken is de garantieregeling voor Wajongers die er in de nieuwe wet op achteruit gaan. Het feit dat die regeling er moet komen betekent dat er dus mensen op achteruit gaan tot fors op achteruit gaan. Dit zegt al genoeg dat er vermoedelijk iets niet goed is aan het wetsvoorstel.

Het feit dat deze regeling maximaal een jaar geldig is, is niet eerlijk en rechtvaardig! Om die reden moet zo een beperking al direct de prullenbak in. Een volstrekt overbodige conditie die tot niks anders kan leiden als individuele gevallen, ja mensen die al genoeg tegenslag in hun leven hebben en een zwakke positie hebben nog harder treffen en hun letterlijk het leven zuur maken. Waarom? Waarom zou je mensen dit bewust aandoen?

Zoals bekend zijn Wajongers een zeer kwetsbare groep die moeilijk aan het werk komt, moeilijk aan het werk blijft, omdat ze niet even populair bij werkgevers zijn, en ook nogal wat te stellen hebben vaak met hun gezondheid. Mensen in de Wajong hebben vele strenge keuringen ondergaan en mankeren echt iets. Waardoor werken en werk houden niet zo gemakkelijk is, voor velen ook simpelweg onmogelijk. Waarom dan een garantieregeling dusdanig opstellen dan iemand bij wat tegenslag en even zonder werk zitten definitief terugvalt en nooit meer zijn vertrouwde leven kan oppikken? Pak iemand die in het verleden zijn best heeft gedaan door jarenlang studeren en investeren. Daarna met de beperkte capaciteit gaan werken en letterlijk een groot deel van hun beperkte energie daaraan besteden om wat het leven te maken, om later nu weer zo een regel om hun oren te krijgen. Dat is toch ergens schandelijk en onrechtvaardig of vinden bewindslieden dat normaal? Deze mensen hebben vaak investeringen gedaan zoals dus in bijvoorbeeld studie, hebben iets verwezenlijkt en op basis daarvan beslissingen gemaakt en een leven opgebouwd net als ieder ander. Een hypotheek, een gezin enz. Voor dat alles hebben ze hard gewerkt en hun stinkende best gedaan om iets van hun leven te maken. Met hun beperkingen hebben ze vaak veel harder gewerkt en hun best gedaan als een gezond iemand. Waarom zo een stomme 1 jaar voorwaarde stellen die enkel iemands leven totaal kan verwoesten. Een ander nut, doel of uitwerking hebben die voorwaarden namelijk niet om die regeling een jaar te laten duren en iemand die af te pakken als hij te lang niet werkt of kan werken. Ja misschien over tig jaar 0,000001% besparing op de begroting over de rug van en door leed bij deze onfortuinlijke mensen.

Dit moest mij echt van het hart naast dat natuurlijk de hele regeling niet deugt en snel herzien moet worden. Wajongers moeten perspectief krijgen en dan echt perspectief. Dat betekent een uitkering voor een deel dat ze niet kunnen werken. Hulp voor het deel dat ze wel kunnen werken vanwege hun zwakke positie op de arbeidsmarkt. En een gelijke behandeling en gelijke beloning en perspectief voor het deel dat ze wel kunnen werken. Niet ze voor 3 euro bruto per uur laten werken, betaald vrijwilligerswerk wordt nog 2 keer zo hoog beloond. Niet ze dus 30 procent laten houden van inkomen uit werk. Het staat er leuk, maar het zou netter zijn als er duidelijk de waarheid staat, namelijk dat ze 70% van het inkomen uit werk wordt afgepakt. Dat ze 70% minder verdienen per uur dan de gezonde collega naast hun, hoewel ze net zo goed of misschien zelfs beter hun werk doen. Dat ze tot 70% onder het wettelijk minimum uurloon krijgen voor een werkinspanning en ze dan voor netto 2 euro per uur zouden staan te werken. Als je 8 uur per week max kan werken en dat doet mag je blij zijn als je daarvan netto 20 euro overhoudt. Na 2 weken en 16 uur werken misschien net genoeg om een fysiobehandeling van een half uur te betalen die je wellicht nodig hebt om zo een werkinspanning te kunnen leveren. Dat noemen ze dan werken lonend maken. Waar gaat het over, te absurd voor woorden als iemand denkt dat dit een oplossing is.

Ook in navolging hiervan studeren. Een zeer zware opgave en belasting voor iemand met een handicap. Onder de nieuwe regels is een Wajonger die gaat studeren gek. Je moet het al leuk vinden en geld teveel hebben anders doe je dat natuurlijk niet. Ga maar na,

Studeren kost een hoop aan investering, geld – tijd – energie. Doel ervan is jezelf ontwikkelen zodat je later o.a. een goedbetaalde baan kan betrekken. Daar is het hele systeem op ingericht voor gezonde mensen. Een diploma heeft een waarde. Later levert het op etc. Daarom verdient een arts meer dan een laaggeschoold iemand en daarom studeren mensen. Een marktevenwicht.

Voor een Wajonger is studeren om te beginnen zwaarder want vaak betekent een arbeidsbeperking ook een handicap in de studie. Men doet er langer over, of moet er meer voor aan de kant zetten en meer tijd eraan spenderen om het te halen. Dus de investering is hoger, fysiek vaak en soms ook in geld want voor zieken en gehandicapten is studeren vaak niet goedkoper. Doe je er langer over dan zijn de kosten dus nog hoger. Wat studeren opbrengt is veel minder. Immers als je 50% beperkt bent en dus de helft minder kunt werken levert je diploma ook de helft minder op. Zo simpel is het. Ben je 75% beperkt dan is het nog erger enz. Plus dat je met een arbeidsbeperking ook aantoonbaar minder kans hebt op een baan of een goed betaalde functie.

Kortom de conclusie is helder. Zoals de markt reguleert wat een studie kost, wat het oplevert en wat voor salaris er bij bepaalde beroepen volgt enz, is dit een systeem enkel voor gezonde mensen. Voor zieke mensen is uit te rekenen in hoeverre het systeem per individueel geval faalt, of hoeveel minder lonend en aantrekkelijk het is voor hun om te studeren. Dan worden nog de fysieke, mentale of andere handicappen die studeren belemmeren en er wel degelijk zijn, niet eens meegenomen.

Studeren is zoveel minder aantrekkelijk en niet conform de markt afgestemd voor Wajongers dat er een zeer zware prikkel is om dit niet te doen. Er is geen goede inrichting, geen goede basis, geen compensatie voor al deze nadelen dus. Wat doet de overheid nu, men wil alle Wajongers, dus ook deze hoogopgeleide die studeren en alles nog eens 70% afpakken van hun salaris wat ze met dat restje arbeidscapaciteit kunnen werken en dan verdienen. Kortom nu is studeren en toekomstperspectief compleet en volledig dood en zinloos voor Wajongers. Een gezond iemand die bv 5 jaar studeert en daar 20.000 euro aan kwijt is gaat daarna voor 100% verdienen tegen een goed salaris. Misschien heeft hij na 5 jaar dit terug kunnen verdienen en met wat erop letten en geld opzijzetten deze schuld of investering af kunnen betalen. Nu pakken we een Wajonger met een 50% arbeidsbeperking die bij hem in de klas zat en hetzelfde kwijt was. Wonder boven wonder heeft die met alles er uit te halen geen vertraging opgelopen en heeft die net zo snel en tegen dezelfde condities werk net als zijn gezonde klasgenoot. Ipv 5 jaar doet die al minimaal 10 jaar erover om zijn schuld af te betalen of investering terug te verdienen (feitelijk langer, want ergens moet je alleen kijken naar het deel iemand extra verdient (na vaste lasten of na de basis uitgaven). Als deze persoon nu ook nog maar 30% van het salaris mag houden wat hij met zijn studie en diploma gaat verdienen en dus even simpel gezegd 3 keer zo weinig als zijn gezonde collega dan is de rekensom helemaal schrikbarend. De index van de gezonde student is 100. Van de Wajonger 50 dus vanwege de arbeidsbeperking. De Wajonger moet nog eens 70% van die 50 inleveren en zijn indexcijfer komt zo op 15. Kortom de gezonde student/werknemer doet er 5 jaar over om zijn investering in de studie terug te verdienen/zijn schuld af te betalen. De Wajonger 6,66 keer zo lang, oftewel 33 jaar en dan nog met de aanname dat hij en gelijk en even goed betaald werk heeft en houdt.

Studeren moet voor een Wajonger echt een hobby zijn die geld mag kosten anders moet die er feitelijk nooit of te nimmer aan beginnen en is een Wajonger nog meer dan 50% arbeidsongeschikt dan kan hij naar alle waarschijnlijkheid zelfs nooit de studiekosten en investering op 1 of andere manier terug verdienen, laat staan er profijt van hebben.

Dit voorbeeld met studie geeft nogmaals aan hoe slecht en ondoordacht de plannen in het wetsvoorstel zijn. En hoe verkeerd redeneringen van politici zijn als men denkt dat men hier Wajongers, de arbeidsmarkt of de samenleving mee helpt en het Wajongers stimuleert om te gaan werken of studeren. Men onttrekt ze nog meer perspectief dan ze door onfortuinlijke omstandigheden als een handicap, ziekte of beperking al overkomen is en denkt dat dit gaat werken. Uiteindelijk is van deze misvattingen en ondoordachte plannetjes een hele kwetsbare groep die het al zwaar en moeilijk hebben zwaar de dupe. Ze zullen alles behalve hun positie verbeteren en moeten sterk in hun schoenen staan en een goede omgeving hebben wil het ook niet ten koste van hun gezondheid gaan. Ook de samenleving zal het zo extra geld gaan kosten terwijl ik geen andere reden kan verzinnen dat juist zulk krom beleid ontstaat omdat men op korte termijn geld wil besparen over de rug van deze groep mensen. Dat het tegenovergestelde zal gebeuren en zal blijken dat het niet werkt en zelfs meer geld gekost heeft dan een andere, betere oplossing vind ik niet zo erg. Wat wel erg en in en in triest is, is dat hier mensen in een zeer kwetsbare positie de dupe van zullen zijn. Mensen die zelf geen kant op kunnen. Politici tonen aan zich totaal niet te willen en dat vind ik heel schrijnend. En men kan het oneens zijn met mijn conclusies, toch ben ik ervan overtuigd dat ik over genoeg (maatschappelijke) kennis en verstand beschik om te beweren dat niet zo is. Bovendien heb ik ook genoeg praktische ervaring als Wajonger en wat bepaalde dingen voor mij betekenen of hoe beleid in het verleden al mijn situatie en leven gefrustreerd heeft ipv geholpen om zeker te weten dat dit niet goed is voor Wajongers en de maatschappij. Los ook van het gegeven dat het in strijd is met wetten, verdragen en afspraken. Bovendien moet je zo een kwetsbare groep nooit bloot willen stellen aan een voor een belangrijk deel ondoordacht experiment met onzekere gevolgen. Al heb ik maar voor 10 procent een punt of gelijk, dan is dat al veel te veel. Wajongers zijn niet in te delen op basis van cijfertjes en algemene theorieën. Het zijn mensen, een zeer kwetsbare groep mensen met allerlei individuele problemen die verder gaan dan werk. Ze zijn niet flexibel en totaal niet te vergelijken met gezonde mensen of algemeen geldende theorieën. Deze mensen hebben juist bescherming, steun en voor hun gecreëerd perspectief nodig. Niet 1 of ander algemeen beleid wat hun hinder in het leven niet compenseert maar nog eens erger maakt en ze het gevoel geeft ongewenste 2^e rangs burgers te zijn. Daar gaan ze niet beter van functioneren en help je een Wajonger nooit of te nimmer mee.

Mvgr
R.P.M Mous